

Andrzej Rybak

Maria Dziemianko (1896-1979)

Scientific Bulletin of Chełm - Section of Pedagogy nr 1, 127-128

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MARIA DZIEMIANKO (1896-1979)

ANDRZEJ RYBAK

Urodziła się 26 marca 1896 roku we Lwowie, w rodzinie robotniczej. Wraz z dwoma braćmi wychowywała się przy rodzicach. We Lwowie skończyła zarówno Szkołę Ludową (Powszechną), jak i Państwowe Seminarium Nauczycielskie (1920 r.).

Przez pierwsze trzy lata swojej pracy zawodowej pracowała jako nauczycielka w Woli Zabierzowskiej koło Bochni (1920-1923). Od 1 września 1923 roku podjęła pracę nauczycielską w Szkole Powszechniej nr 4 im. Królowej Jadwigi w Chełmie, przy ulicy Kolejowej, gdzie pracowała aż do okupacji.

2 sierpnia 1928 roku wyszła za mąż za Bolesława Dziemianko – pracownika chełmskiej PKP (maszynistę, a następnie dyspozytora parowozowni). Urodziła i wychowała dwóch synów: Tadeusza i Janusza. Mieszkała przy ulicy Skorupki 12.

W czasie okupacji, chociaż nie należała do żadnej organizacji konspiracyjnej, brała udział w tajnym nauczaniu. Po wyzwoleniu od razu zgłosiła się do służby nauczycielskiej i otrzymała pracę w Szkole Powszechniej nr 1 im. Tadeusza Kościuszki. Od 1 września 1948 roku do 31 sierpnia 1949 roku pełniła funkcję kierowniczką Szkoły Powszechniej nr 5 w Chełmie, następnie podjęła pracę jako nauczycielka Szkoły Powszechniej nr 4. W 1957 roku przeszła na zasłużoną emeryturę, jednak jeszcze przez wiele lat pracowała jako nauczycielka w ramach zajęć zastępczych i dodatkowych.

Oprócz pracy zawodowej Maria Dziemianko aktywnie udzielała się społecznie. Od 1921 r. była członkiem Związku Nauczycielstwa Polskiego, a od 1949 Ligi Kobiet. W „Księżde zmarłych nauczycieli” Jadwiga Medyńska tak napisała: *„M. Dziemiankowa należała do osób bardzo pracowitych. Tęsknota do pracy zawodowej skierowała Ją ku pracy społecznej, w której znalazła pełne zadowolenie. Ostoją tą była Sekcja Emerytów przy Związku Nauczycielstwa Polskiego w Chełmie. Była aktywną członkinią i miłą współtowarzyszką, wielką społeczniką [...] Chętna do czynu pomimo pracy w domu i w swoim ogrodzie, na wszystko miała czas. Wszędzie spieszyła, gdzie była potrzebna. Odwiedzała chorych w domu, w szpitalu, nosiła kwiaty i owoce, które sama hodowała. Brała czynny udział w pracach kulturalno-oświatowych, socjalno-bytowych, w wycieczkach krajoznawczych, koncertach, teatrze. Zawsze czuła się zdrowo, zawsze uśmiechnięta, pogodna, życzliwa.*

Zmarła nagle w dniu 5 listopada 1979 roku. Została pochowana na cmentarzu parafialnym w Chełmie przy ulicy Lwowskiej.

BIBLIOGRAFIA:

1. Archiwum Oddziału Powiatowego Związku Nauczycielstwa Polskiego w Chełmie, „*Księga zmarłych nauczycieli*”, Maria z Fortuńskich Dziemianko.
2. Archiwum Państwowe w Lublinie Oddział w Chełmie, sygn.112, Inspektorat Szkolny w Chełmie, akta osobowe Dziemianko Maria, b. p.
3. Kiernikowski P., *Szkoła Podstawowa nr 5 im. Marii Konopnickiej w Chełmie (zarys dziejów)*, Chełm 1997.